

Je zal het maar erven: een leeg ziekenhuis

Interview

Anoek Nuyens

Theatermaker Anoek Nuyens erfde een half miljoen euro, gekoppeld aan goede doelen. Daarover maakte ze de voorstelling 'Hulp'.

Door **Joke Beeckmans**

Tientallen medische projecten in Afrika, een klein groepje donateurs en een banksaldo van 500.000 euro werden plots haar verantwoordelijkheid. Theatermaker en journalist Anoek Nuyens (31) erfde van een 97-jarige oudtante een goed doel. „Ik voelde me heel vereerd en blij”, zegt Nuyens. „Eindelijk zou ik echt iets kunnen betekenen in de wereld.” Maar de erfenis stelde haar ook voor complexe vragen. Welke koers is de juiste? Heeft ontwikkelingssamenwerking in 2015 nog wel zin? Ze reflecteert erop in het 'journalistieke theaterproject' *Hulp* dat vrijdag bij Frascati Producties in première gaat.

Op de speelvloer staat het originele archief van de stichting, dat voornamelijk bestaat uit kartonnen dozen met handgeschreven hulpverzoeken, bedankkaartjes en verslagen van missionarissen. „Mijn oudtante richtte de goeddoelensstichting in de jaren zestig op uit christelijke naastenliefde”, vertelt Nuyens. „Haar naam ging gonzen in het missionarisnetwerk en ze kreeg van missieposten over de hele wereld hulpaanvragen. Onder de naam Auxilium, het Latijnse woord voor hulp, stortte ze geld.”

Het grootste project van de stichting blijkt een Keniaans ziekenhuis. De laatste twintig jaar heeft de stichting er minstens 100.000 euro naar overgemaakt. In het archief vond Nuyens echter nauwelijks re-

Anoek Nuyens met verpleegsters in Kenia. „Ik wil dat de complexiteit van hulpverlening tastbaar wordt.”

FOTO MICHEL COTTERINK

cente verslagen. „Na de dood van de Tilburgse oprichtster van het ziekenhuis en de overname door plaatselijke zusters ontving mijn oudtante enkel nog christelijke paaskaarten”, zegt Nuyens.

De theatermaakster besloot te gaan kijken bij het ziekenhuis en doet van de reis verslag in de voorstelling. „Ik zou er als moderne manager even de problemen opnieuw inventariseren, kijken wat de stichting kon doen om die op te lossen en vervolgens conclusies trekken voor de rest van de activiteiten van Auxilium.”

Bij aankomst was haar verbazing groot. „Het ziekenhuis was leeg. Er waren geen patiënten”, zegt Nuyens. Aan de voorzieningen lag het niet. „Alle apparatuur was

aanwezig en nauwkeurig onderhouden. Zelfs het gras rondom het gebouw was netjes gemaaid.”

De oorzaak achterhaalde Nuyens onder meer op een door haar georganiseerde vergadering, waarvoor ze een grote groep bewoners uit de streek met „heel veel flyeren en de belofte van gratis wormenpillen” had warm gemaakt. „De grootste reden voor de leegloop bleek de opstelling van het ziekenhuis tijdens het verkiezingsgeweld van 2007”, ontdekte Nuyens. „De zusters hadden onderdak geboden aan gevluchte Kikuyu's, op wie een kloppacht was ontstaan. Bepaalde andere stammen hebben dat nooit kunnen verkroppen.” Een andere oorzaak was de prijslijst van

De taak van theatermakers is abstracte onderwerpen verbeelden

Anoek Nuyens

de Keniaanse zusters. „De Nederlandse zuster, de Tilburgse, deed veel gratis waardoor het idee was ontstaan dat hulp gratis moet zijn.”

Toen Nuyens met de bevolking over de toekomst van het ziekenhuis sprak, kwamen er nog meer verhalen boven. „Het leek wel een ui met oneindig veel schillen. Sommigen wilden van elke stam één zuster, anderen wilden een neutrale blanke. Weer anderen vonden dat racisme. Ik had er veel te makkelijk over gedacht.”

De situatie verlamde Nuyens. „Als ik voor een bepaalde werkwijze kies, zal ik altijd iemand voor het hoofd stoten. Ik werd bang om iets te ontwichten.”

De 31-jarige herkent die angst bij veel van haar generatiegenoten. „Wij zijn opgegroeid met veel kritiek op ontwikkelingssamenwerking. We lachen met Truus en Wim in Afrika. Ondertussen ondernemen we zelf niets.” Het verschil met haar oudtante is groot. „Zij heeft altijd belangeloos gegeven. Ze is zelfs nooit naar een project gaan kijken. Het was vanzelfsprekend christelijke naastenliefde.”

In *Hulp* gaat Nuyens op zoek naar een nieuwe missie voor deze tijd. „Mijn religie is het theater en haar toeschouwers.” In de voorstelling voert ze haar tante op en duikt in haar archief. Op de achterwand projecteert ze beelden van de grote vergadering. De Kenianen kijken recht het publiek in. „Ik wil dat de complexiteit van hulpverlening tastbaar wordt. Volgens mij is het de taak van een theatermaker om abstracte onderwerpen te verbeelden.”

Naar aanleiding van haar reisverslag op *De Correspondent* kreeg Nuyens al veel reacties. Verschillende ngo's willen met haar in gesprek. Het inspireerde haar al voor een idee over deel twee: „Een grote conferentie, een soort G1000, in de grote zaal van de schouwburg.”

Hulp door Anoek Nuyens/Frascati Producties, 15 t/m 23 mei, Frascati Amsterdam.